Voorstel Narratief vSKBN
Versie 1-7-2025

vSKBN: Educatie en participatie voor een duurzame en diervriendelijke leefomgeving

In Nederland zijn circa 400 stads- en kinderboerderijen en dierenweides. Het merendeel is lid van de vSKBN: de vereniging Stads- en Kinderboerderijen Nederland. Het netwerk van stads- en kinderboerderijen is zeer divers: er zijn grote verschillen in grootte, functie, focus en activiteiten. Deze diversiteit maakt het netwerk juist zo waardevol.

Ontmoeting en relatie mens en dier

De primaire functie van stads- en kinderboerderijen (hierna te noemen kinderboerderijen) is om mensen op een veilige en respectvolle manier in contact te brengen met (landbouw)huisdieren. Op een kinderboerderij ontmoeten mensen dieren en leren zij over hun uiterlijk, gedrag en verzorging. Dit stimuleert interesse en begrip voor dieren.

De kinderboerderijen vertellen het verhaal over een gezonde, duurzame en diervriendelijke dierhouderij. Zij vervullen een voorbeeldfunctie voor bezoekers wat betreft de relatie van mens tot dier. De kinderboerderijen kunnen ook een rol spelen in de maatschappelijke discussie rondom dierenwelzijn. Het verhaal over de individuele dieren op de locatie kan uitgebreid worden met het leven van de dieren in de (intensieve) veehouderij en de impact van de veehouderij op het mondiale ecosysteem, de biodiversiteit en het klimaat. Bezoekers kunnen op basis van deze informatie keuzes maken, met respect voor de intrinsieke waarde van de dieren.

Meerwaarde van stads- en kinderboerderijen

De rol van kinderboerderij is de laatste decennia breder geworden en de toegevoegde waarde van de kinderboerderij is sterker dan ooit.

Sociaal en recreatief

- In totaal ontvangen de kinderboerderijen op jaarbasis zo'n 40 miljoen bezoekers. Het zijn unieke plekken waar mensen van jong tot oud kunnen beleven, ontmoeten, spelen en genieten. Op de kinderboerderijen kunnen alle inwoners meedoen, ze zijn voor iedereen toegankelijk. Deze sociale functie draagt bij aan de fysieke en mentale gezondheid van mensen en aan het verminderen van eenzaamheid.
- Op de kinderboerderijen zijn duizenden gemotiveerde vrijwilligers en professionals actief. Ook werken er veel mensen in dagbesteding, re-integratie enz. De kinderboerderijen werken hiertoe samen met gemeenten, verzekeraars en zorginstellingen.

Groen en biodiversiteit

- De kinderboerderijen zijn groene oases in de omgeving. Zij worden bijna altijd ecologisch verantwoord beheerd en biodiversiteit krijgt er volop de ruimte. Iedereen kan er laagdrempelig leren over en genieten van de natuur.
- De locaties leveren een bijdrage aan het fijnmazige natuurnetwerk van parken, tuinen en groengebieden, die de biodiversiteit versterkt.

Duurzaam en diervriendelijk

- Kinderboerderijen hebben dierenwelzijn hoog in het vaandel. Ze zijn onderdeel van een groot netwerk van kinderboerderijen in Nederland en Europa, die zich houden aan de wettelijke regels voor dierenwelzijn.
- Met voorlichting en informatie over het houden en verzorgen van huisdieren en over de problemen rond dump- en afstandsdieren, zorgen kinderboerderijen ervoor dat mensen een bewuste keuze kunnen maken over de aanschaf van een huisdier.
- Een duurzame locatie en het voldoen aan de wet- en regelgeving zijn uitgangspunten voor alle kinderboerderijen. Er zijn veel dingen die kinderboerderijen kunnen doen om hun eigen locatie te verduurzamen, waarmee zij tevens een voorbeeldfunctie bieden voor bezoekers.

Voedselproductie en voedseleducatie

- De kinderboerderij kan uitleg geven over de productie van ons voedsel en de voedselketen.
- Er kunnen verschillende voedselalternatieven worden getoond, waarbij ook aandacht kan worden besteed aan biologisch en duurzaam geproduceerd voedsel en de transitie van dierlijk naar meer plantaardig voedsel (eiwittransitie).
- Er zijn ook kinderboerderijen met een winkel, waar zelf geproduceerd voedsel (bv. groenten, zuivel of vlees) wordt verkocht.

Educatie en participatie

- Veel kinderen komen regelmatig met hun (groot)ouders, via de kinderopvang of met school op de kinderboerderij om daar ervarend te leren over dieren, voedsel, biodiversiteit en duurzaamheid. Vaak verzorgen educatief medewerkers (buiten)lessen en workshops op de kinderboerderij.
- De kinderboerderijen verzorgen ook vakonderwijs. Dit vormt een belangrijke schakel naar een diervriendelijke en duurzame toekomst, waar studenten van de dier-vakopleidingen een belangrijke rol in hebben. Tevens zijn zij als stageplekken de basis van hoe jonge mensen leren met dieren om te gaan.
- Door omwonenden actief deel te laten nemen aan uiteenlopende activiteiten op de kinderboerderij vervullen de locaties ook een belangrijke rol op het gebied van burgerparticipatie.

Stads- en kinderboerderijen als organisaties en hun bijdragen aan het gemeentelijk beleid

Organisatievormen

Van de kinderboerderijen in ons land is ongeveer één derde een gemeentelijke locatie. Een kleine twee derde van de kinderboerderijen is een eigen stichting met een bestuur. Tot slot is er een klein aantal private kinderboerderijen bij restaurants en zorginstellingen.

Bijdragen aan kerntaken gemeenten

Kinderboerderijen én centra voor natuur- en duurzaamheidseducatie (NDE-centra), zijn plekken waar iedereen meedoet, leert en geniet. Deze gezamenlijke inzet draagt direct bij aan verschillende kerntaken van gemeenten, zoals klimaatadaptatie en biodiversiteit, circulariteit, energietransitie, gezondheid (water- en voedseleducatie, schooltuinen), welzijn (ontmoeten, meedoen en recreëren), participatie, WMO (vrijwilligers en werkplekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt), en dierenwelzijn.

Een kinderboerderij en natuur- en duurzaamheidseducatie is op zichzelf voor een gemeente wellicht geen kerntaak, maar wel een heel erg sterk instrument zijn om invulling te geven aan heel veel andere kerntaken van gemeenten!

vSKBN: een krachtig netwerk met lokale inzet en landelijk effect

Landelijk en lokaal beleid verbinden en handen en voeten geven

De kracht van de vSKBN ligt in de wisselwerking tussen beleid en de leefwereld van inwoners. Ons netwerk kinderboerderijen maakt dit mogelijk. De kinderboerderijen werken met scholen, bewoners, ondernemers en gemeenten en bieden handelingsperspectief op lokaal niveau.
Samen met de NDE-centra in het GDO-netwerk vormen de kinderboerderijen een fijnmazige infrastructuur. Deze plekken zijn laagdrempelig, dichtbij en met oog voor wat mensen belangrijk vinden.

Naast een netwerk waarin we kennis uitwisselen en de belangen van de leden behartigen richten we ons als vereniging ook actief op het vernieuwen, versterken en zichtbaar maken van de maatschappelijke waarde van onze sector.

- **Voor de leden:** De 260 kinderboerderijen verenigen zich samen met het GDO netwerk van 90 gemeenten en 140 NDE-centra en in een krachtig netwerk. Via trainingen, vakgroepen, kennisdagen en regionale samenwerkingen ondersteunen wij de leden bij het versterken van hun kwaliteit en impact. Daarnaast ontwikkelen we kennisdocumenten, faciliteren we samenwerking en kennisuitwisseling, verzamelen we data en initiëren we projecten. Ook coördineren we het landelijk Kwaliteitsbewijs Kinderboerderijen. We hechten er vanuit de vSKBN veel waarde aan dat de leden dit Kwaliteitsbewijs behalen, zodat duidelijk is dat zij aan alle wet- en regelgeving voldoen.

- **Voor de sector:** vSKBN ziet het als haar taak om de inzet voor diervriendelijkheid, duurzaamheid en sociale cohesie in de maatschappij, en de belangrijke rol die kinderboerderijen (en gemeenten en NDE-centra) daarbij spelen, beter zichtbaar te maken. Wij werken daarbij op landelijk en Europees niveau samen met overheden, onderzoeksinstellingen, onderwijs, organisaties en omgeving. Door die samenwerking te organiseren, maken wij het voor onze leden lokaal eenvoudiger om samen het verschil te maken!
- **Voor de maatschappij:** Onze missie is helder: door middel van educatie en participatie bijdragen aan een groener, diervriendelijker, menselijker en toekomstbestendig Nederland. Daarom ontwikkelen wij nieuwe kennis, maken wij onze impact zichtbaar en werken we aan het versterken van educatie en participatie als essentiële bouwstenen voor een inclusieve, duurzame samenleving.

Hier werken we aan!

Wij als samenwerkende kinderboerderijen slaan de handen ineen, samen met de vereniging Gemeenten voor Duurzame Ontwikkeling (GDO). Samen werken we aan:

- Eén gezamenlijk aanspreekpunt als sector voor alle kinderboerderijen in Nederland.
- Ondersteuning van de kinderboerderijen om de kwaliteit te verhogen op het vlak van dierenwelzijn en duurzaamheid.
- Ondersteuning bij het voldoen aan de wet- en regelgeving.
- Ondersteuning van de kinderboerderijen om een gastvrije, laagdrempelige, educatieve, groene ontmoetingsplek te zijn waar mens en dier elkaar ontmoeten.
- Een duidelijke identiteit en versterking van het imago met de meervoudige waarden.
- Kennisdeling en gezamenlijke projecten.
- Financiële zekerheid met naast subsidie andere vormen van inkomsten.
- Bestuurlijke zekerheid met ondersteuning vanuit het landelijke bureau van vSKBN (en GDO).
- Lobby richting het politiek en maatschappelijk debat.